

Vo vestibule pribudol presklený výťah

Staré divadlo je konečne bezbariérové.

FOTO: FRANTIŠEK KOLÁR

FOTO: F. KOLÁR

Odkryté okno a nová galéria.

Ocenili interiér divadla, kedysi tam boli telocvičnice

Počas rekonštrukcie odviezli z divadla dvadsať tatroviek naložených sutinou. Za rôznymi priečkami a bakelitom bola ukrytá pôvodná architektúra.

NITRA. Zrekonštruovaný interiér Starého divadla Karola Spišáka ocenila Slovenská komora architektov. Nitrianski architekti Viktor Šabík a Tatiana Kopková z ateliéru Barak dostali prestížne ocenenie CE.ZA.AR.

V budove z roku 1928 boli pôvodne telocvičnice sokolského klubu. Divadelníci sa sem presunuli po vojne. Neskôr tu otvorili kino Tatra. Za dlhé desaťročia sa priestory menili, viaceré zásahy boli necitlivé k pôvodnej architektúre. Počas rekonštrukcie čakalo architektov niekoľko prekvapení. Za múrmi a priečkami našli veľké okno aj pôvodné zábradlie, spod sadrokartónu na strope odkryli železobetónové trámy.

Návrat k zlatému veku

Architekti sa snažili čo najviac priblížiť k pôvodnému vzhľadu interiéru, hoci dokumentácia chýbala. Plány sa nenašli, k dispozícii neboli ani historické fotky zvnútra budovy.

Práce trvali necelý rok, ukončili ich vlani v januári. „Keď sa hralo predstavenie, búranie bolo treba prerušiť,“ spomína dnes s úsmevom dramaturgička divadla Veronika Gabčíková.

Rekonštrukciu financovala nitrianska župa - zriaďovateľ divadla. Náklady dosiahli 15 miliónov korún s DPH. V tejto sume je zahrnutá aj najazdová rampa a výťah vo vestibule, o ktorý museli autori bojovať s pamiatkarmi.

„Naši konkurenti mali neporovnateľné rozpočty,“ zhodli sa architekti. Najviac peňazí zhltili stavebné úpravy interiéru. „Stavali sme ho búraním, vyviezli odtiaľ dvadsať tatroviek staveb-

T. Kopková a V. Šabík s cenou.

nej sutiny. Až tolko búrania sme nečakali. Za jazdy sme museli meniť projekt, lebo sme tu odhalovali nové veci, a zároveň nám ubúdalo z rozpočtu.“

Architekti boli nútení robiť isté kompromisy. Vzdali sa napríklad nápadu umiestniť na poschodí lávku, ktorá mala viesť nad schodiskom, zvlavli z nároku na inteligentné svetidlá. „Z nároku na celkový dojem sme však nikdy neuberali. Budova vznikla v 20. rokoch, kedy Československo zažilo jedno z mála svetlých období. Chceli sme sa vrátiť k tomuto zlatému veku,“ povedal nám Viktor Šabík.

Okno bolo za múrom

Dnes je interiér presvetlený a vzdušný, priestory sú reprezentatívne. Presklený výťah (stojí na mieste bývalej vrátnice) pôsobí, akoby bol súčasťou vestibulu od začiatku.

Novinkou na prízemí je aj informačné centrum - vzniklo po odstránení priečky pod schodmi, za ktorou bolo skladisko a archív.

Opticky sa priestory rozšírili aj na poschodí - tam, kde bol kedysi minisklad, je dnes galéria. Je plná svetla vďaka odkrytiu veľkého okna do dvora. Niektoré

ho dal pred rokmi z neznámeho dôvodu zamurovať.

Z galérie sa dá po rokoch opäť vyjsť von na mostík, ktorý vedie ponad dvor divadla. Málokto vie, že sa s týmto miestom spája aj strašná minulosť. „Bolo tu deportačné miesto židov, zberný tábor. Gestapáci ich z mostíka kontrolovali, ako sa dokola prechádzajú po dvore. Aj toto je súčasť histórie budovy,“ poznamenal Viktor Šabík.

Architektom sa pri rekonštrukcii podarilo zachrániť pôvodné kované zábradlie a časť pôvodnej dlažby terazzo z mletého mramoru. Odkryli dali aj železobetónové trámy na strope v hornom vestibule. Rozvody nechali natrieť na zlato. „Zámerné sme ako retro ponechali aj šatňu pri divadelnej sále na poschodí, je zo 70. rokov.“

Na javisko tečie voda

Pred rokmi sa vraj uvažovalo nad rekonštrukciou všetkých priestorov divadla. V roku 2003 boli náklady vyčíslené na 60 miliónov korún. Nakoniec sa však investovalo len do vstupných priestorov, sály zostali bokom.

„Najväčšie problémy máme so strechou, cez ktorú nám tečie na javisko, z vlnkej fasády opadávaajú kusy omietky,“ povedala nám dramaturgička Veronika Gabčíková.

Podľa vyjadrenia, ktoré sme v piatok dostali od hovorca župy Stanislava Katrinca, sa to môže zmeniť. Krajské zastupiteľstvo sa má tento mesiac zaoberať návrhom na riešenie havarijnej situácie v divadle. Záleží na poslancoch, či schvália potrebné peniaze.

MIRIAM HOJČUŠOVÁ

HISTÓRIA BUDOVY

V čase, keď budova slúžila pôvodnému účelu, tu boli telocvičnice. Po vojne sa sem presunulo Krajské divadlo Nitra (dnes Divadlo A. Bagara), ktorému pri náletoch zbombardovali budovu na námestí. V päťdesiatych rokoch objekt rozdelili na dve časti - v jednej fungovalo kino Tatra.

Skončilo začiatkom 90. rokov, kedy odišli aj bagarovci do svojej novej budovy na námestí. Bývalú sokoliareň získalo bábkové divadlo - dnes Staré divadlo Karola Spišáka. Zo sály kina je v súčasnosti experimentálna divadelná sála, v bývalých šatniach funguje divadelný klub.